

В. М. Соколов

Рибалка Олександр Ілліч

РИБАЛКА Олександр Ілліч (04. 05. 1950, с. Високопілля Олександрівського, нині Краматорського р-ну Донецької обл.) — генетик, вчений-селекціонер. Доктор біологічних наук (2009), член-кореспондент НАНУ (2018) і НААНУ (2020). Державна премія України в галузі науки і техніки (2014). Закінчив Харківський сільськогосподарський інститут (1972). Від 1975 працює в Селекційно-генетичному інституті — Національному центрі насіннєзнавства та сортовивчення НААНУ (Одеса): від 2004 — завідувач відділу генетичних основ селекції. Вперше виконав картування на короткому плечі хромосоми 1BS пшениці генного локусу Gli-B1, що кодує біосинтез запасних білків ендосперму гліадинів. Практичне втілення наукових розробок Р. дало змогу започаткувати в Україні нові напрями селекції та створити перші вітчизняні сорти пшениці та ячменю з принципово новим комплексом споживчих характеристик: сорти пшениці бісквітного використання (червонозерний екстрам'якозерний сорт Оксана та білозерний екстрам'якозерний сорт Білява), сорт пшениці ваксі Софійка зі зміненим біохімічним складом крохмалю, сорти чорнозерної пшениці Чорноброва і Чорнозерна з підвищеним вмістом у зерні вітамінів та мікроелементів, з високою антиоксидантною активністю зерна, високобілковий сорт ярого голозерного ячменю Ахіллес харчового та кормового напрямів використання, сорт ячменю озимого голозерного Крікс кормового напрямку використання, сорт озимого тритикале Альбіна спиртодистильного і кормового напрямів використання.

Основні праці

Якість пшениці та її поліпшення. К., 2011; Ячмінь як продукт функціонального харчування. К., 2016; Фізіолого-біохімічні та генетичні особливості ячменю як продукту

функціонального харчування // Фізіологія рослин і генетика. 2021. Т. 53, № 6 (співавт.); Лрамутації і біофортифікація голозерного ячменю (*Hordeum vulgare* L.) за вмістом у зерні мінерального фосфору // Там само. 2022. Т. 54, № 6 (співавт.); Голозерний харчовий ячмінь (*Hordeum vulgare* L. var. *nudum*) — генетичні та селекційні дослідження // Там само. 2023. Т. 55, № 6 (співавт.); Цільнозернові продукти — світова стратегія здоров'я // Там само. 2024. Т. 56, № 2 (співавт.).

Бібліографічний опис:

Рибалка Олександр Ілліч / В. М. Соколов// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-889984>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).